

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ЄВРОПОЛОМ ТА ЄВРОЮСТОМ

Устименко О.С.

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри

конституційного і міжнародного права

факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

Сучасний етап розвитку нашої держави характеризується зміцненням співробітництва між державами та міжнародними організаціями у різних сферах. В першу чергу, особливої уваги потребує співробітництво в правоохоронній сфері, яке обумовлене розвитком транснаціональної злочинності, яка зачіпає інтереси двох і більше держав.

На сьогоднішній день Україна активно співпрацює з різними країнами на підставі міжнародних договорів та на засадах взаємності. Крім того, правоохоронна діяльність нашої країни пов'язана з діяльністю європейських інституцій, таких як Європол (Європейський поліцейський офіс) та Євроюст (Європейська організація з питань юстиції).

Як відомо, Європол виступає спеціальною інституцією Європейського Союзу, установою правопорядку, метою якої є підвищення якості взаємодії компетентних органів країн у сфері протидії транснаціональній злочинності. Європол поширює свою діяльність на територію 28 держав-членів ЄС. Крім того, Європол компетентний встановлювати співробітництво з третіми державами, які не входять до складу ЄС [1, с. 150], шляхом укладання угод про оперативне та стратегічне співробітництво з метою попередження та протидії транснаціональній злочинності шляхом обміну оперативними даними та технічною інформацією.

Євроюст виступає установою Європейського Союзу з функціями прокуратури і наділений компетенцією щодо здійснення координації слідчих

заходів прокуратур та інших правоохоронних органів держав-членів [2, с. 190]. Ця інституція покликана стимулювати і покращувати координацію між національними органами слідства та обвинувачення і покращувати співробітництво між ними [3, с. 4]. Слід звернути увагу і на те, що до розгляду Єврюсту належать всі види тяжких злочинів та правопорушень, що входять до компетенції Європолу, а також злочини у сфері високих інформаційних технологій, шахрайства, корупції; будь-які злочини, що зазіхають на фінансові інтереси Європейського Союзу; екологічна злочинність [4, с. 92].

Варто зауважити, що Єврюст, як і Європол, також укладає угоди про співробітництво з третіми державами, не членами ЄС. На підставі вищевикладеного, можна зробити висновок, що співробітництво України з цими організаціями здійснюється в рамках угод про співпрацю.

Так, 14 грудня 2016 р. між Україною та Європолем була підписана Угода про оперативне та стратегічне співробітництво, яка набрала чинності 12 липня 2017 року та припинила дію попередньої Угоди між Україною та Європолем про стратегічне співробітництво 2009 року, метою якої було посилення співробітництва держав-членів ЄС, які діють через Європол, з Україною в запобіганні серйозним формам міжнародної злочинності, їхньому виявленні, припиненні та розслідуванні, шляхом обміну стратегічною й технічною інформацією [5, ст. 1].

Відповідно до ст. 4 чинної Угоди про оперативне та стратегічне співробітництво крім обміну інформацією, співробітництво може включати: обмін спеціальними знаннями, загальними зведеннями, результатами стратегічного аналізу, інформацією щодо процедур кримінальних розслідувань, інформацією про методи запобігання злочинності, участь у навчальних заходах, а також надання консультацій та підтримки в окремих кримінальних розслідуваннях [6, ст. 4].

Таким чином, завдяки укладеній угоді українським правоохоронцям надана можливість брати участь у спільних поліцейських заходах разом з іноземними колегами, здійснювати обмін і аналіз оперативної та стратегічної

інформації, встановлювати місцезнаходження злочинців, які перебувають у розшуку, створювати міжнародні спільні слідчі групи тощо.

Самостійним структурним підрозділом апарату Національної поліції України, який забезпечує представництво України в Європейському поліцейському офісі є Департамент міжнародного поліцейського співробітництва, який є центром координації та забезпечення взаємодії правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав з питань, що належать до сфери діяльності Європолу.

Також важливим кроком співпраці України з Європейським Союзом у правоохоронній сфері стало підписання 27 червня 2016 р. Угоди про співробітництво між Україною та Європейською організацією з питань юстиції [7], яка була ратифікована Законом України № 1839-VIII від 08.02.2017 р.

Відповідно до ст. 2 вищезазначеної Угоди, її метою є посилення співробітництва між Україною і Євроюстом у боротьбі з тяжкими злочинами, зокрема організованою злочинністю і тероризмом [8, ст. 2]. Відповідно до цього документу, сторони можуть обмінюватися інформацією, яка є необхідною та відповідною, для досягнення мети цієї Угоди. Угодою також визначаються канали передачі інформації. Сторони визнають, що належне та адекватне опрацювання і обробка персональних даних, які вони отримують одна від одної, є критично важливим для збереження довіри щодо застосування цієї Угоди.

Доцільно відмітити, що Україна несе відповідальність за будь-яку шкоду, заподіяну в результаті юридичних чи фактичних помилок у даних, обмін якими був здійснений з Євроюстом, відповідно до свого чинного законодавства

Компетентним органом в Україні для виконання Угоди між Україною та Євроюстом є Генеральна прокуратура України [8, ст.4].

Таким чином, чинні Угоди про співробітництво між Україною та Європолем і Євроюстом створюють правову базу для використання Україною можливостей цих організацій, а саме: компетентні органи України і ЄС зможуть ефективно співпрацювати у розслідуванні тяжких злочинів

транснаціонального характеру, обговоренні питань що стосуються співробітництва в цілому, боротьби з організованими злочинними угрупованнями в сферах кіберзлочинності, тероризму, торгівлі людьми тощо.

Крім того, на наш погляд, до основних напрямів співробітництва України з інституціями Європейського Союзу у правоохоронній сфері, є: обмін стратегічною і оперативною інформацією, збір доказів, переслідування та видача злочинців, створення спільних слідчих груп, посилення співпраці та організація робочих візитів представників правоохоронних органів іноземних держав, надання інших видів допомоги з метою протидії міжнародній злочинності тощо.

На підставі вищевикладеного, можна дійти висновку, що Україна доклала чимало зусиль для того, щоб співпрацювати з державами-членами Європейського Союзу та його правоохоронними органами (Європол та Євроюстом) з метою подолання масштабної проблеми сучасності – транснаціональної організованої злочинності, а також підвищення рівня законності, безпеки та правопорядку в Україні

Список літератури:

1. Чорноус Ю.М. Завдання міжнародних організацій у боротьбі зі злочинністю / Ю.М. Чорноус // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2011. - № 25. – С. 144-152.

2. Стрельцова О.В. Організаційний механізм Європейського Союзу в сфері спільної кримінальної політики. *Юридична наука*. 2011. № 4-5. С. 185-191.

3. Кропнов В.О. Інституції Європейського Союзу у сфері охорони права та здійснення правосуддя // Теорія та практика державного управління. 2013. № 3(42). С. 1-6. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2013-3/doc/5/05.pdf>

4. Грицаєнко Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 1. С. 91-95.